

PINTAA SYVEMMÄLLE

PIENET ENSIN

 LASTENSUOJELUILMOITUSTEN MÄÄRÄ ON KAKSINKERTAISTUNUT KYMMENESSÄ VUODESSA, KERTOO THL:N TILASTO KAHDEN VUODEN TAKAA. SEN JÄLKEEN OLEMME KOHDANNEET KORONAPANDEMIAN, JOKA OSUU RASKAASTI JUURI HEIKOIMMASSA ASEMASSA OLEVIIN.

REPORTAASI

**Nadjan kodissa on
monta asukasta**

FAKTAT

**Miten korona vaikuttaa
lastensuojeluun?**

NÄKÖKULMA

**Mika Törrö pääsi
kiinni elämään**

Nadja on 17-vuotias ja asuu Suvilinnan lastenkodissa. Kun hän täyttää 18, hän on omillaan. Lastenkodin ulkopuolella on yksi luottoystävä sekä kavereita ja tuttuja.

Lastensuojelun tarve kasvaa. Koskaan aiemmin sijoitettuja ja huostaanotettuja lapsia ei ole ollut yhtä paljon kuin nyt. Nadja on asunut lastenkodissa melkein koko elämänsä. Millaista se on?

teksti MILKA SAUVALA kuvat SUVI ELO

**”JOKAINEN
ON TAVALLAAN
YKSIN”**

Nadja on herännyt kello 5.30, ja kuudelta hän on jo ollut aamutalleilla. Puhdistanut pilttuita, ja vienyt hevosaia ulos. Se olikin vaikeaa. Pakkanen oli jäädyttänyt mäen, ja vaikka hevoset pysyivät pystyssä kenkiin kiinnitetyillä nastoilla, Nadja ”veti flipit”.

Nadja on 17-vuotias ja opiskelee Ypäjän Hevosopistossa ensimmäistä vuotta. Hän haluaa kengittäjäksi.

Tällaistakin voi olla lastenkodissa asuvan nuoren elämä.

Tavallisesti Nadja on viikot Ypäjällä ja tulee viikonlopuiksi Turkuun, jossa hän asuu Pelastakaa Lapset ry:n lastenkodissa Suvilinnassa. Se on iso, punatiilinen rakennus päättävän tien päässä kymmenen kilometriä Turun keskustasta. Ympärillä on joitakin uudennäköisiä omakotitaloja ja mäntymetsää ja tietenkin meri, joka ympäröi koko Hirvensalon saarta. Tiellä varoitetaan peuroista.

Suvilinnan lastenkodissa on paikka seitsemälle lapselle ja nuorelle. Myös ohjaajia on seitsemän, ja lisäksi yöhoitaja ja johtaja tekevät puolikasta työaika.

Tavallisesti lapsi tulee tänne vähän yli 10-vuotiaana tai sitten yläasteikäisenä, 15–16-vuotiaana.

Tänään aamutalleilla meni kolme tuntia. Sen jälkeen lastenkodin ohjaaja **Kirsi Heiskanen** kävi hakemassa Nadjan autolla päiväksi Suvilintaan.

Nadja on luvannut kertoa, millaista on asua ja kasvaa lastenkodissa.

Nadja on asunut lastenkodissa melkein koko ikänsä, kasvanut täällä aikuisuuden kynnykselle. Hän ei ole voinut jakaa kotia vanhempien kanssa. – Onhan se kova paikka. Joillekin vaan käy niin. On pelattava näillä korteilla, jotka on saanut. Suoraan sanoen voisin olla kuollut, jos olisin jäänyt asumaan vanhempieni luokse.

Nadja sijoitettiin punatiiliseen taloon vain kuusivuotiaana esikoululaisena. Hän on asunut Suvilinnassa 11 vuotta.

– Minut huostaanotettiin kotiväkivallan vuoksi, ja äidillä oli mielenterveysongelmia, Nadja sanoo. Hän kertoo elämästään vain etunimellään, koska asia on arkaluontoinen.

Kirsi Heiskanen muistaa, kun hän kävi katsomassa Nadjaa tämän aiemmassa sijoituspaikassa Suomenjoella.

– Toin sulle tuliaisleluiksi...

– Sellaisen hevosvarsan ja kissan, Nadja täydentää.

Ne tosin eivät jostain syystä tulleet Nadjan mukana tänne.

Pienenä Nadja oli kova uimaan. Takapihalla rinne laskee rantaan, ja pitkä laituritönnyty vesihinien läpi mereen. Lapset hyppivät laiturin päädyistä veteen.

Nyt meri on jäässä, ja hiljattain siihen kairattiin avanto pilkkimiselle. Kalaa ei tullut, mutta kesällä saaliiksi on saatu kuhaa ja ahventa.

Tässä rannassa on ollut lastenkoti ainakin 1930-luvulta, silloin vain tytöille. Aluksi tontilla seisoi puinen pitsihuvila.

1970-luvulla huvilaa remontoitiin. Kun rakentajat eräänä aamuna tulivat töihin, huvilaa ei enää ollut. Yöllä oli syttynyt tulipalo, ja liekit olivat tuhonneet talon kivijalkaan asti.

Vuonna 1983 tilalle rakennettiin tämä punatiilinen talo.

– Tässä on toimisto, se oli mun eka huone täällä. Ja tässä on musahuone, Nadja vie kierrokselle.

Keskikerroksessa on lisäksi eteinen – ja ainakin 26 paria kenkiä –, lasten omia huoneita, vessat ja suihkut sekä iso olohuone ja keittiö. Olohuoneen kattokruunut ovat vanhasta huvilasta. Ne pelastuivat palosta, sillä ne oli siirretty varastoon remontin ajaksi.

Keittiössä ruokaa laittaa ohjaaja **Anneli Alkila**. Hän on ollut talossa kutakuinkin 30 vuotta ja kädet pilkkovat tehokkaasti paprikaa tortillojen täytteeksi. Ruoka on aina neljältä, mutta jos joku haluaa syödä eri aikaan, sekin on ok. Kotitöitä tekevät kaikki, niin lapset kuin aikuiset.

Eteisestä portaat vievät kellariin.

– Pelkäsin sitä pienenä ihan järkyttävästi, kaikki lapset pelkäsivät, Nadja kertoo.

Nyt kellarissa on hänen lempipaikkansa: valoisa kylpyhuone, jossa on iso kylpyamme. Siellä on kiva viikonloppuisin rentoutua ja tehdä hunajahoitoja.

Sitten yläkertaan! Siellä on Nadjan huone, johon kuuluu oma pieni kylpyhuone ja keittokomero. Nadja pahoittelee sotkua, jota on kyllä vaikea nähdä. Katossa on unisieppari hevuskuvalla, hyllyillä muutama Harry Potter.

– Eihän tämä ole kotiin verrattava. Mutta lapsille, joilla on oikeasti huono olla kotona, täällä on lämpöä, ruokaa ja puhtautta.

Koskaan aiemmin Suomessa ei ole ollut yhtä paljon sijoitettuja ja huostaanotettuja lapsia ja nuoria. THL:n uusimmat tilastot ovat vuodelta 2019. Silloin kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna kaikkiaan 18 928 lasta. Heistä oli huostaanotettuna yli puolet, 11 178 lasta. Se oli 128 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Ei ole täysin selvää, mistä kasvu johtuu.

– Järjestelmää on kehitetty monta kymmentä vuotta, ja silti huolenaiheet lasten avuntarpeesta kasvavat ja sijoitukset lisääntyvät. Mikä siinä on, että apu hylkii joitakin perheitä, miettii tutkimusprofessori **Tarja Heino** THL:stä.

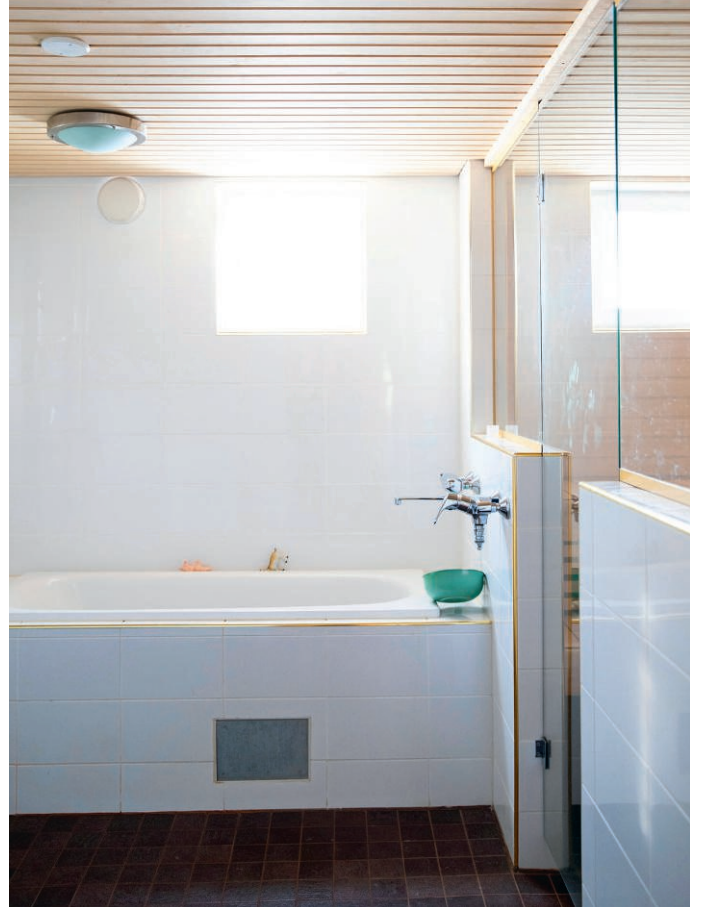
Heino on ollut tutkimassa syitä sijoitusten taustalla. Tyyppillisesti kyse on monien ongelmien vyyhdestä perheessä.

On köyhyttä, uupumista, erilaisia riskitireitoja. Tutkimuksessa mielenterveyden ongelmia oli lähes 60 prosentilla perheistä. Yli 40 prosenttia lapsista näki vanhemman alkoholinkäyttöä. Useamman kuin joka viidennen lapsen perheessä ilmeni tai epäiltiin vanhemman huumeiden tai muiden päihteiden käyttöä. Lähes joka kolmas lapsi oli kokenut pahoinpitelyä tai siitä oli epäily.

Teini-ikäisinä sijoitetuilla oli tavallista, että nuori itse oireili eri tavoin. Oli mielenterveysongelmia, vaikeuksia koulussa, päihteidenkäyttöä ja joskus rikollisuutta.

Lastenkoti Suvilinna

♣ Syöjiä on monta ja pilkottavaa paljon. Ruokailto vie ohjaaja Anneli Alkilalta melkein pari tuntia. Ruoksi on tortilloja. ♣ Kellarissa on valoisa sauna ja kylpyhuone. ♣ Suvilinnan punatiilinen talo nousi tulipalossa tuhoutuneen huvilan tilalle. Täällä asuu seitsemän lasta ja työskentelee yhdeksän aikuista. Lastenkodin ohjaajat tekevät työtä vuoroissa. Yövuoro on puoli kuudesta illalla puoli yhdeksään aamulla.

† Ruoka syödään yhdessä kello 16. ‡ Eteisessä on 26 paria kenkiä. Viikonloppuna naulakot ovat väljemmät, jos osa lapsista on käymässä kotona tai tukiperheen luona. ✦ Jos huostaanotettu lapsi on vaaraksi, voidaan käyttää lain mukaisia rajoitustoimia, kuten kiinnipitämistä tai yhteydenpidon rajoittamista. – Tämän lapsiryhmän kanssa emme ole joutuneet käyttämään niitä, sanoo Suvilinnan johtaja Eija Järviö.

Lastensuojelu on kuntien vastuulla. Ne eivät kuitenkaan selviä tehtävästä yksin. Kunnat ostavat valtaosan sijaishuollosta yksityisiltä toimijoilta. THL:n Tarja Heino kertoo, että markkinoistuminen on tapahtunut vähitellen. Vielä 1980-luvulla lastensuojelulaitokset olivat valtion, kuntien tai yleishyödyllisten järjestöjen pyrittämiä. Muutos alkoi 1990-luvulla: osa sijaisperheistä muuttui ammatillisiksi perhekodeiksi. Osasta tuli pieniä yrityksiä. 2000-luvulla tapahtui iso murros. Mukaan tuli yhä enemmän yksityisiä yrityksiä, ja isot ostivat pienempiä.

Kun vielä vuonna 1988 yksityisten osuus laitoksista oli 23 prosenttia, vuonna 2018 se oli jo 80 prosenttia. Yrityksiä oli jo yli 90 prosenttia yksityisistä palveluntuottajista, järjestöjä alle 10 prosenttia.

Ajantasaista rekisteriä toimijoista ei ole. THL selvitti asiaa vuonna 2018. Silloin Suomessa oli 443 yksityistä sijaishuollon toimijaa, joilla oli 671 toimintayksikköä ja lähes 5 000 hoitopaikkaa. Isoja toimijoita ovat esimerkiksi Familar Oy, Sospro Oy ja Nuorten Ystävät Oy.

Kun lapsi ei voi asua kotonaan, lastensuojelun sosiaalityöntekijä valmistelee sijoituksen ja valitsee paikan. Pienille lapsille yritetään löytää sijaisperhe. Yli puolet 16–17-vuotiaista on sijoitettu laitokseen.

Avohuollon sijoitus tehdään yhteisymmärryksessä lapsen ja vanhempien kanssa. Huostaanotossa vastuu lapsen

Uhria oli kiusattu pitkään ja pahoinpidelty useasti. Poliisi tekee esiselvitystä lastensuojelun ja koulun toiminnasta.

Tammikuussa poliisi kertoi epäilevänsä Pohjolakodin työntekijöitä rikoksista. Pohjolakoti on yksityinen Nuorten Ystävät -järjestön koulukoti Muhoksella. Vuonna 2018 eduskunnan oikeusasiamies teki sinne yllätystarkastuksen. Ilmi tuli useita nöyryyttäviä käytäntöjä ja laittomuuksia, kuten nuorten riisumista väkisin ja perusteetonta eristämistä. Tarkastusraportin mukaan Pohjolakodin eristämishuone oli ”hyvin samankaltainen tila kuin poliisiputkat”.

Suvilinnan johtajaa Eija Järviötä tämän kaltaiset tapaukset huolestuttavat.

– Jokaisen lapsen kasvu ja kehitys täytyy pystyä turvaamaan. Joka ikisellä lapsella, joka joutuu pois kodistaan, on oikeus päästä paikkaan, jossa hänestä pidetään hyvää huolta. Valvonta pettää pahasti, jos lapsilla ei ole ketään, joka kuulisi heidän kokemuksiaan.

Järviö on työskennellyt aiemmin kuntien yhteisessä sijaishuoltoyksikössä.

– Suuri ongelma on, että lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät ovat ihan kohtuuttomia. Ei ehditä nähdä ja kuulla lapsia.

Tämä vaikuttaa lapsiin. Uusimmassa kouluterveyskyselyssä viidennes sijoitetuista nuorista ei edes tiennyt, kuka heidän sosiaalityöntekijänsä on.

”VALVONTA PETTÄÄ PAHASTI, JOS LAPSILLA EI OLE KETÄÄN, JOKA KUULISI HEIDÄN KOKEMUKSIAAN.”

hoidosta siirtyy viranomaisille. Se voidaan tehdä lapsen ja vanhempien suostumuksella tai ilman. Kun lapsi on välittömässä vaarassa, sosiaalityöntekijä voi sijoittaa hänet siltä seisomalta. Tätä kutsutaan kiireelliseksi sijoitukseksi.

Kun Suvilinnassa vapautuu paikka, se ilmoitetaan kuntiin ja sijaishuollon verkkopalveluun.

– Se kuka ensimmäisenä hoksaa vapaan paikan, ottaa yhteyttä. Sitten mietimme yhdessä, vastaako meidän paikkamme nuoren tarpeita. Teemme esiselvityksen ja sovimme tutustumiskäynnin, kertoo Suvilinnan johtaja **Eija Järviö**.

Jos näyttää siltä, ettei Suvilinnassa ole sopiva paikka lapselle, sijoitusta ei tehdä. Näin voi olla, jos nuori oireilee hyvin aggressiivisesti. Silloin parempi vaihtoehto voi olla vaativan hoidon erityislastenkoti.

– Pitää huomioida muut lapset, tämä on heidän kotinsa. Ja jos lapsi on taipuvainen karkaamaan, sijoitus meille ei tule onnistumaan. Talo on sokkeloinen ja ovet ovat auki.

Suvilinnan ovia ei ole lukittu, ja kulkea voi vapaasti. Tosin tuulikaapin ovi on kovan pakkasen takia turvonnut niin, että saa käyttää jonkinmoista voimaa päästäkseen sisään tai ulos.

Lastensuojelun tehtävä on turvata lapsen kasvu ja kehitys. Viime aikoina on tullut julki tapauksia, joissa tämä on epäonnistunut karmeasti.

Joulukuussa Helsingissä surmattiin 16-vuotias poika, joka oli sijoitettu asumaan kodin ulkopuolelle. Kolmea tekohetkellä samanikäistä poikaa syytetään murhasta.

Lapsiasiavaltuutettu **Elina Pekkarinen** kokosi viime lokakuussa parikymmentä lastensuojelun toimijaa keskusteluun. Sen muistiossa nimetään useita muitakin ongelmia.

Taloudelliset syyt menevät joskus lapsen tarpeiden edelle, ja sijaishuoltopaikka otetaan sieltä, missä kunnalla on sopimus. Jos lapsi ei saa tarpeisiinsa riittävää tukea, hän voi joutua muuttamaan useasti paikasta toiseen. Päihteitä käyttävien ja aggressiivisten nuorten tuessa on puutteita. Lastensuojelu paikkaa nuorisopsykiatrisen hoidon pulaa.

Työntekijöistä on pulaa ja niin pätevyudessa kuin soveltuvuudessa haasteita. Tämä koskee sekä laitoshoidon että sosiaalityötä. Laissa ei ole määrätty, kuinka monen lapsen asioita yksi sosiaalityöntekijä voi enimmillään hoitaa.

Vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmä ehdottaa 35:tä lasta sosiaalityöntekijää kohden.

– Asia on kannatettava mutta luku jää ehdotuksessa varsin korkeaksi. Olemme esittäneet enintään 25:tä lasta per sosiaalityöntekijä, sanoo erityisasiantuntija **Anna Tiili** Lastensuojelun Keskusliitosta.

Tiilin mielestä järjestelmää pitää tarkastella kokonaisuutena. Missä vaiheessa peruspalvelut pettävät niin, että lopulta lapsi otetaan huostaan? Apu pitäisi tulla aiemmin. Tarvitaan yhteistyötä eri toimijoiden kesken, ei pallottelua.

– On tärkeää koko ajan vahvistaa lapsen osallisuutta. Se tarkoittaa esimerkiksi sitä, että palveluita kehitettäessä kysytään asiakkailta, miten voimme auttaa paremmin, ja

sijaishuollon arjessa varmistetaan, että lapset tietävät omista oikeuksistaan.

Lastensuojelun onnistumisia ei mitata tai tilastoida. Siksi niistä tiedetään vähemmän. Kouluterveyskyselyssä hieman alle joka kolmas lastensuojelulaitoksissa asuvista nuorista oli tyytyväinen asumiseensa.

Suvilinnassa arki vaikuttaa rauhalliselta, tavalliselta. Ruokapöydässä jutellaan kuulumisia ja sanailu on hyväntahtoista, sellaista joka naurattaa kaikkia. Nuoret käyvät koulua ja nukkuvat yöt hyvin.

– Ne ovat hyviä mittareita, Eija Järviö sanoo.

Mistä sitten tulee eripuraa? No tietenkin peliajoista, ja joskus siitä, kun joku soittaa musiikkia liian kovaa. Nuoremilla voi tulla kiistaa siitä, kuka huomataan. Nuori voi ikävöidä perhettään tai kyseenalaistaa, miksi hän on täällä.

– Vanhemmille voidaan silloin tietysti soittaa. Yritän luoda nuoreen sellaisen suhteen, että minunkin lohdutukseni auttaisi. Iso osa työtä on olla nuorelle ihminen, johon voi luottaa, Kirsi Heiskanen sanoo.

Nadjan mielestä vaikeinta on, jos sosiaalityöntekijäksi tai ohjaajaksi osuu ihminen, jonka kanssa ei tule toimeen. Hän myöntää itsekin ottaneensa huutomatsia tällaisessa tilanteessa.

Nyt siihen ei ole tarvetta, vaikka tortillojen ääressä käydäänkin neuvotteluja yövierasta.

”OLEN OPPINUT, ETTÄ AINA KANNATTAA YRITTÄÄ, EIKÄ LUOVUTTAA.”

Nadja saa jäädä kaverin luokse yöksi, kunhan ilmoittaa siitä. Myös lastenkotiin saa tulla yökyläilijöitä, mutta heidät pitäisi voida tavata ensin kasvotusten, ohjaaja **Janne Kaistaniemi** huomauttaa.

– Pyydä hänet kahville tänne, hän sanoo Nadjalle.

Lastenkodissa asuvat lapset saattavat kokea yksinäisyyttä. Kaikki eivät halua kertoa vaikka koulussa, missä asuvat. Silloin he eivät myöskään voi kutsua ketään kylään. Joskus nuorella on erityistarpeita tai traumoja, joiden vuoksi voi olla vaikea kohdata muita ja löytää ystäviä.

Ystävystyvätkö lapset keskenään? Kyllä, mutta eivät kaikki. 13- ja 17-vuotiaan maailmat ovat kovin erilaiset.

– Siksi panostamme paljon harrastuksiin ja yritämme auttaa löytämään kavereita, Kirsi Heiskanen sanoo.

Kunta maksaa sijoittamistaan lapsista vuorokausimaksua, jolla kustannetaan perushoito sekä vaatteet, hygieniatarvikkeet, ruoka ja tavanomaiset harrastusmenot. Pelastakaa Lapset kerää myös lahjoituksia. Niillä voidaan tarjota jotain ekstraa, johon lapsilla ei muuten olisi varaa. Nadja on pystynyt harrastamaan ratsastusta.

Lahjoitusten avulla tehdään myös reissuja kesä- ja talvilomilla. Se lisää yhteenkuuluvuutta, hitsaa yhteen, mutta on tärkeää toisestakin syystä.

– Lastenkodin lapsilla pitää olla samoja kokemuksia kuin muillakin, Kirsi Heiskanen sanoo.

Tänä talvena tiedossa on neljän päivän matka Kolille. On vuokrattu mökki ja suunniteltu ohjelmaa: hiihtoa, luistelua, fatbike-pyöräilyä, saunomista ja ehkä pulahdus avantoon.

Nadjan vanhemmat eivät ole enää elossa. Kun Nadja tulee täysi-ikäiseksi, hän on omillaan.

– Niinhän jokainen loppupeleissä on. Jokainen on tavallaan yksin. Minulla on tukiperhe. Helpottaa tietää, että he auttavat, jos tarvitsen.

Kirsi Heiskasella on tapana lähettää Suvilinnan ruokalista hiljattain itsenäistyneelle nuorelle ja pyytää tämä syömään. Paras palaute hänelle oli, kun jo vuosia aiemmin pois muuttanut nuori otti yhteyttä pohtiakseen vaikeaa päätöstä. Se oli suuri luottamuksen osoitus. Osasta ei kuitenkaan kuulu mitään lähdön jälkeen.

Nadja muuttaa pois sinä päivänä, kun täyttää 18.

– Ehdottomasti. Sitten on vapaus päättää omista asioista. Mitä oppeja hän ottaa mukaansa?

– Sen, että tilillä pitää olla rahaa. Entä kotityöt?

– Juu, ne olen oppinut. Ja ihmissuhteista sen, että ihmiset kääntävät selkensä helposti, vain harvoihin voi luottaa. Senkin olen oppinut, että aina kannattaa yrittää, eikä luovuttaa.

Nadjalla on tavoitteita. Hän haaveilee omasta kodista, omistusasunnosta ehkä Turun keskustassa.

Sisustus omassa kodissa olisi mustavalkoinen ja barokki-tyylinen.

– Ja autoksi tulee Alfa Romeo, hän heittää, eikä ihan tosissaan. Muukin käy, kunhan se vie eteenpäin. ●

▲ Ohjaaja Janne Kaistaniemi vie illalla osan lapsista liikuntasali vuorolle. Siellä heittelee koreja ja lyödyään sulkapalloa.

↑ Suvilinnan musiikkihuoneessa on sähkörummut, joiden soittamista yksi lapsista harrastaa. ↓ Nadja saa laissa säädettyä kuukausirahaa 200 euroa, koska hän asuu viikot pääsääntöisesti muualla. Sillä hän maksaa esimerkiksi bussilipun ja puhelinlaskun. Suvilinnassa oman huoneen seinät saa maalata oman maun mukaan. – Piti tulla harmaat, mutta tulikin siniset, Nadja sanoo.

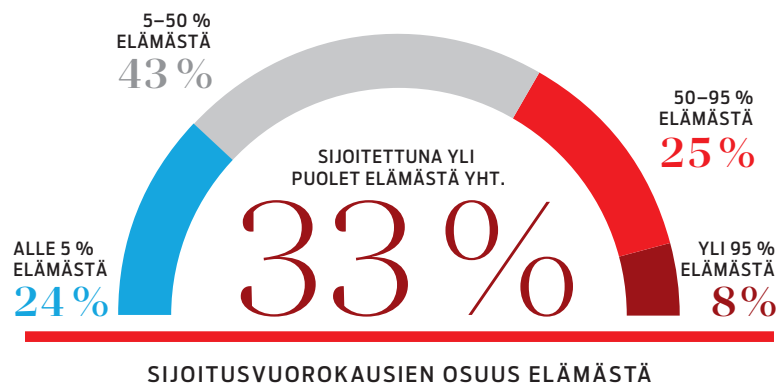

JÄÄKÖ LASKU LAPSILLE?

Koronavuosi on ollut rankka erityisesti lapsille, jotka ovat jo valmiiksi heikommassa asemassa.

teksti ANNA-LIISA HÄMÄLÄINEN kuvitus OUTI KAINIEMI grafiikka JUUSO KOPONEN

→ THL tutki, kuinka suuren osan elämästään vuonna 2016 sijoitettuna olleet lapset ovat olleet sijoitettuna. Kolmasosa lapsista oli ollut sijoitettuna yli puolet elämästään.

Vuoden 2019 aikana Suomessa tehtiin lastensuojeluilmoitus yli 85 000 lapsesta. Se on enemmän kuin vaikka Porissa on asukkaita. Tieto käy ilmi THL:n tuoreimasta lastensuojelua käsittelevästä tilastoraportista. Siitä käy ilmi myös, että kaikkiaan lastensuojeluilmoituksia tehtiin yli 156 000 eli 1,8 ilmoitusta lasta kohden. Tämä on tuplasti enemmän kuin kymmenen vuotta sitten. Lastensuojelun avohoidon piirissä oli kaksi vuotta sitten lähes 53 000 lasta ja kodin ulkopuolelle sijoitettuna liki 19 000 lasta.

Vuosi 2019 edustaa kuvaa ajalta ennen koronaa, eikä tilanne ole siitä ainakaan parantunut. Näin muistuttaa Lastensuojelun Keskusliitossa työskentelevä asiantuntija **Annukka Paasivirta**.

Viime keväänä pandemia sulki kouluja ja päiväkotia ja lasten arki jäi täysimittaisesti kotien ja perheiden varaan. Lähiöpe-

tukseen on sittemmin siirrytty monin osin takaisin, mutta vanhasta normaalista ollaan vielä kaukana esimerkiksi suhteessa lasten harrastusmahdollisuuksiin. Miten tämä kaikki on vaikuttanut lastensuojeluun?

Lastensuojelun koronatyöryhmän tammikuussa 2021 julkaistussa Lapset ja koronakriisi -raportissa yli neljä viidestä vastaajasta (83 prosenttia) arvioi koronakriisin heijastuvan lastensuojelun asiakasmääriin. Kaksi kolmesta lastensuojelussa työskentelevästä sosiaalityöntekijästä (66 prosenttia) arvioi, että koronakriisi heijastuu sijoitusten kasvuun pitkällä tähtäimellä vähintään jossain määrin. Raportissa kerrotaan, että alaikäisiin kohdistunut väkivalta oli edelliseen vuoteen verrattuna kasvanut 21 prosentilla ja siinä eniten 5-9-vuotiaisiin kohdistunut väkivalta.

Helsingin lastensuojeluilmoituksissa

kesällä 2020 kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuina aikuisten välinen väkivalta 31 prosentilla, lapsen psyykkisen hyvinvoinnin ongelmat 37 prosentilla ja huolto- ja tapaamisriidat 37 prosentilla.

Lastensuojelun osallisia on enemmän kuin mikään tilasto kertoo. Niissä eivät näy lasten lähellä elävät aikuiset.

- Lapsen elämään vaikuttavat ongelmat eivät ole yksinkertaisia. Harvoin asetelma on mustavalkoinen, ja ongelmat ovat voineet kertyä jopa sukupolvien ketjussa. Vaikka vanhemmat tarkoittaisivat hyvää, heidän keinonsa ovat loppuneet, sanoo Annukka Paasivirta.

Vanhempien palvelutarpeen arviointi on niin ikään kunnan tehtävä: tarvitaanko lapsiperheen kotipalvelua, vanhemmalle tukea mielenterveys- tai päihdeongelmissa tai onko vanhemmalla vakava sairaus, jonka vuoksi tarvitaan apua.

Helsingin lastensuojelun sosiaalityön päällikkö **Jonna Vanhanen** kertoo, että eniten ovat kärsineet ne lapset ja nuoret,

joita jo ennen koronaa ovat olleet heikommassa asemassa.

– Kevään 2020 poikkeusoloissa moni tuen tarve jäi tunnistamatta. Jatkossa tämä tulee todennäköisesti vaikuttamaan niin, että sijaishuollon tarve kasvaa.

Kuntaliiton Sote-yksikön erityisasiantuntija **Aila Puustinen-Korhonen** kertoo, että syksyllä alkoi tulla viestejä, miten lastensuojelun asiakkaina olevien lasten ja nuorten oli yhä vaikeampaa saada mielen-terveyspalveluita.

– Kesällä taas lisääntyivät alaikäisten päihdeiden käyttö ja vakavat päihdeongelmat, ja oli huutava pula alaikäisten päihdekatkaisusta ja päihdevieroitushoidosta, hän toteaa.

Helsingissä kiireellisiä sijoituksia ja lastensuojeluilmoituksia tehtiin vähemmän koulujen ja päiväkotien ollessa kiinni keväällä 2020.

– Lastensuojeluilmoitusten väheneminen oli hälyttävää, koska lasku näkyi merkittävästi ilmoituksissa lapsen kohdistuvasta väkivallasta. Opettajat ja koulut ilmoittavat useimmiten, kun lapseen kohdistuu kotona väkivaltaa. Opettaja on tärkeä erityisesti pienille koululaisille, ja he uskaltavat kertoa hänelle kaltoinkohtelusta, Vanhanen toteaa.

Syksyllä lastensuojeluilmoitukset alkoivat jälleen kasvaa Helsingissä. Psykkiset ongelmat ja lasten oirehtiminen rikollisilla teoilla, huolto- ja tapaamisriidat ja aikuisten välinen väkivalta ovat lisääntyneet, Vanhanen luettelee.

Kiireellisten sijoitusten ja huostaanottojen määrä vaihtelee eri kunnissa, joten Kuntaliiton Puustinen-Korhosen mielestä ei voi sanoa yksiselitteisesti, että Suomessa tapahtuu niin tai näin. Helsingissä pitkäaikaiset kiireelliset sijoitukset eivät ole lisääntyneet.

– Sen sijaan vaativaa laitoshoidoa tarvitaan enemmän. Lisäksi huostaanotetut ovat entistä huonommassa kunnossa, Vanhanen sanoo.

Vaativalla laitoshoidolla tarjotaan vastaanottoyksikköä, kun lapsi on sijoitettu kiireellisesti. Kategoriaan kuuluu myös koulukoti, ammattikielellä perusopetuksen ja sijaishuollon integroitu hoito.

Parhaillaan on eduskuntaan tulossa lakiehdotus, jossa korostetaan integroituja palveluja: yksi niistä on lasten- ja nuorisopsykiatrian ja sijaishuollon kokonaisuus, toinen vammaispalveluiden ja sijaishuollon ja kolmas päihdevieroituksen ja

kuntoutuksen sijaishuollon kokonaisuus.

– Näin halutaan auttaa asiakasryhmiä, jotka uhkaavat nykyisissä palveluissa tipua ulos palvelujärjestelmistä. Heissä on lapsia ja nuoria, joilla esimerkiksi autismikirjon ongelmia. On sijaishuollossa olevia psyykkisesti huonosti voivia lapsia, jotka jäävät ilman psykiatrista hoitoa. He voivat kiertää paikasta toiseen, eikä tilanne muutu paremmaksi, koska he eivät saa tarvitsemaansa hoitoa, Puustinen-Korhonen kertoo.

”Meidän palvelujemme piirissä ei voi odottaa, että lapsi osaa pyytää apua, kun hän sitä tarvitsee.”

Etenkin koronaepidemian alussa lastensuojelun asiakkaat peruivat kotikäyntejä eivätkä uskaltaneet lähteä päihde- ja perhekuntoutusjaksoilleen. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan lähi-kontaktit vähentyivät 40 prosenttia ja kotikäynnit 39 prosenttia.

Lastensuojelussa ei koskaan ensimmäiseksi lähdetä liikkeelle etäpalvelulla. Lastensuojelulaki edellyttää, että sosiaalityöntekijä tapaa lapsen ja vanhemmat, ja että myös lapsen mielipide kuullaan.

– Pienenkin lapsen kuuleminen kuuluu työn perusvalikkoon, sanoo Puustinen-Korhonen.

Korona-aikana etäpalvelu aloitettiin lähes nollasta. Lastensuojelussa on käytössä suomalainen VideoVisit-videopuhelupalvelu, jota käytetään asiakkaan tietokoneella tai puhelimesta.

– Lastensuojelu ei voi siirtyä etätö-moodiin. Videotyöskentely otettiin käyttöön, mutta sen avulla ei voi nähdä kaikkea, esimerkiksi muita perheenjäseniä. Jos huoli herää, mennään tapaamaan asiakasta kotiin, Puustinen-Korhonen sanoo.

Etäyhteyksissä on paljon hyvääkin. Niiden avulla on voitu pitää yhteyttä sijoitetuihin lapsiin ja nuoriin. Joskus lapsen ja nuoren voi olla helpompikin kertoa asiansa vaikka WhatsAppilla, kun kasvoja ei ole voinut nähdä.

Puustinen-Korhonen muistuttaa, että keväällä 2020 kouluille annettiin kaksi päi-

vää aikaa valmistautua etäopetukseen.

On selvää, että lastensuojelun asiakkaina on perheitä, joissa ei ole pystytty huolehtimaan lasten etäkoulunkäynnistä.

Kokenut sosiaaliohjaaja toivoo, ettei kouluja suljettaisi uudelleen.

– Pudotus näkyi syksyllä niiden lasten kohdalla, joilla on haasteita oppimisessa tai koulumotivaation puutetta.

Lapsistrategian koronatyöryhmä korostaa, että harrastusten tulisi jatkua. Jonna Vanhanen kertoo, että harrastusten jäädyttäminen on osunut eniten lapsiin, joiden harrastukset ovat edullisia eli julkisissa ja koulujen liikuntatiloissa. Esimerkiksi uimahallit ovat olleet pitkiä aikoja kiinni.

– Yksityiset kuntosalit ovat olleet auki, ja parempiosaiset vanhemmat voivat viedä lapsensa vaikka laskettelemaan. Se ole kaikille mahdollista, hän toteaa.

Koronan vaikutuksia lapsiin ja nuoriin on verrattu 1990-luvun lamaan. Kuntaliiton Aila Puustinen-Korhonen sanoo, että asiat ovat nyt paremmin. 1990-luvun alussa hän työskenteli sosiaalityöntekijänä Espoon lastensuojelussa. Hän näki, miten ihmiset menettivät työnsä ja kotinsa.

– Yhteiskunta on pystynyt ottamaan joustavammin vastaan koronaikun kuin 1990-luvun alun laman. Ei ole edes keskusteltu siitä, että palveluja ajettaisiin alas kuten silloin. Apua on tarjolla enemmän ja monipuolisemmin. Valtion koronatuki on helpottanut kuntien taloudellista tilannetta, hän luettelee.

Hän korostaa, ettei halua vähätellä perheiden kuormitusta.

– En kuitenkaan epäile, että tästä tulee niin pahat seuraukset kuin lamasta. Nyt ei myöskään ole niin leimaavaa hakea apua, jos ei pärjää.

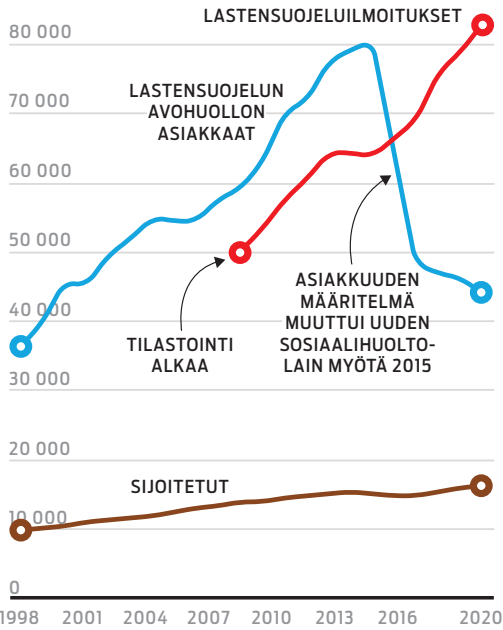
Lapsistrategian koronatyöryhmä moititti, että koronatoimet on tehty aikuislähtöisesti. Lapset, nuoret ja vanhat eristettiin sosiaalisesti liian rajulla tavalla.

– Meidän palvelujemme piirissä ei voi odottaa, että lapsi osaa pyytää apua, kun hän sitä tarvitsee. Lapset ovat myös erittäin lojaaleja vanhemmilleen, Jonna Vanhanen toteaa.

Paasivirta muistuttaa, että lapset eivät koskaan voi odottaa.

– Kenenkään elämää ei voi laittaa tauolle, ja lapsen elämän aikajänne on vielä lyhyempi kuin aikuisen. Nyt asiasta on pidettävä meteliä ja tarjottava paras mahdollinen tuki. Sen puuttumisella on pitkät vaikutukset. ●

LASTENSUOJELUTOIMENPITEIDEN KASVU

LÄHDE: THL/SOTKANET

→ Lastensuojelutoimenpiteiden määrä on ollut kasvussa jo pitkään. Pudotus sinisellä käyrällä ei johdu tarpeiden vähenemisestä, vaan muutuneesta asiakkuuden määritelmästä uudessa sosiaalihuoltolaissa.

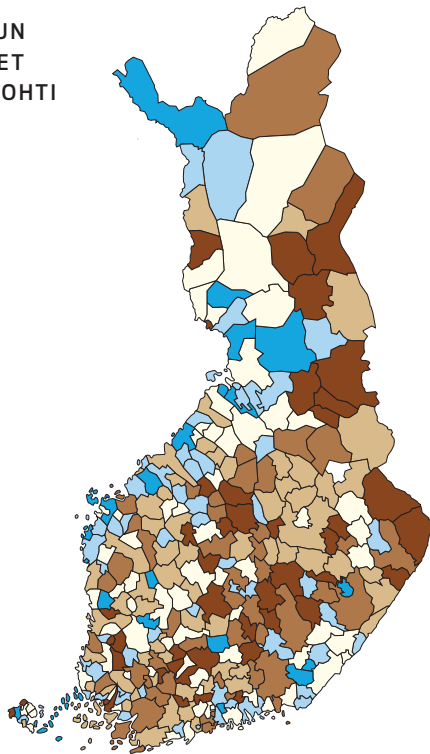
LASTENSUOJELUN ASIAKKAIDEN OSUUS KAIKISTA ALLE 18-VUOTIAISTA

KAINUU	SIJOITETTU 1,9 %	AVOHUOLLON ASIAKKAITA 6,1 %
PÄÄKAUPUNKISEUTU	SIJOITETTU 1,7 %	AVOHUOLLON ASIAKKAITA 5,0 %
KOKO MAA	1,6 %	AVOHUOLTO 4,2 %
POHJANMAA	0,7 %	AVOHUOLTO 2,8 %
YLI 100 000 AS. KAUPUNGIT	SIJOITETTU 1,8 %	AVOHUOLLON ASIAKKAITA 4,7 %
10–50 000 AS. KAUPUNGIT	1,2 %	AVOHUOLTO 4,3 %
ALLE 10 000 AS. KUNNAT	1,4 %	AVOHUOLTO 3,7 %

LÄHDE: THEL/SOTKANET

→ Lastensuojelun asiakkaiden osuus kaikista alle 18-vuotiaista on suhteessa suurin Kainuussa ja pienin Pohjanmaalla.

LASTENSUOJELUN KUNTAKOHTAISET MENOT LASTA KOHTI

LÄHDE: THL/SOTKANET

→ Kartta näyttää lastensuojelun lapsikohtaiset menot kunnittain. Jos menot ovat pieniä siellä, missä on paljon lapsia, menojen mitoitus ei seuraa tarvetta.

LASTENSUOJELUILMOITUSTEN MÄÄRÄ ON KASVANUT VIIME VUOSINA

Vuonna **2019** tehtiin yli **156 000** lastensuojeluilmoitusta eli yli 1,8 ilmoitusta yhtä lasta kohden. Tämä on tuplasti enemmän kuin kymmenen vuotta sitten.

Suomen vahvin mies **Mika Törrö** on sen kokoinen kaveri, että tuskin jää keneltäkään huomaamattavintolassa Joensuun keskustassa. 205-senttinen ja 180-kiloinen Törrö juttelee rauhallisella äänellä, nöyräksi jättiläiseksi kuvaillun miehen katse on lempeä. On vaikea uskoa, että parin vuosikymmenen ajan tuota katsetta sumensivat päihteet ja viha. Se sai Törrön raakoihin väkivallantekoihin ja vankilakierteseen, mutta ilman sitä hän tuskin olisi enää tarinaansa kertomassa.

Ensimmäisen kokemuksensa väkivallasta Mika Törrö sai jo ennen syntymäänsä Imatralla. Ollessaan vielä raskaana Törrön äiti joutui pakenemaan väkivaltaista miestänsä ensin turvakotiin ja muuttamaan lopulta Tampereelle rauhallisemman elämän perässä. Kaiken tämän Törrö kuuli äidiltään vasta tehdessään maaliskuussa ilmestyvää elämäkertakirjaa *Härkä – Vangista vahvimaksi*.

11-vuotiaaksi asti Mikan elämässä oli mukana isäpuoli. Selvinpäin hän kannusti Mikaa urheilemaan, mutta saattoi juovuspäissään pahoinpidellä tämän äitiä. Mika Törrö muistaa, kuinka joutui viisivuotiaana sitä todistamaan.

Koulussa vilkkaan pikkupojan oli vaikea keskittyä. Vilkkaus kääntyi häiriökäyttäytymiseksi, ja kolmannella luokalla Törrö siirrettiin ajan hengen mukaisesti tarkkailuluokalle. Kun Törrö joutui tilille pahanteosta, tavarat saivat kyytiä.

– Tuli tarve hajottaa jotain, pistää paskaksi.

Ihan sama, olivatko ne omia vai vieraiden tavaroita. Siitä tuli sellainen hyvä olo, sai purkaa paineita. Ei niistä syyllisyyttä tullut, seurauksia kyllä, Törrö kertoo nyt.

Kun Törrö oli 11-vuotias, perhe muutti Tampereelta Joensuuhun. Tilanne ei rauhoittunut, vaan raivokohtauksia alkoi tulla kotonakin. Äiti vaati että poika on saatava tutkimuksiin, ja Joensuun psykiatrisessa sairaalassa tehtyjen aivosähkökäyrätutkimusten jälkeen Törröllä diagnosoitiin ADHD sekä vaikeahko rajatilapersoonallisuus eli epävakaata persoonallisuushäiriö. Diagnoosin jälkeen Törrö sai ADHD-lääkityksen, mutta ei terapiaa tai muuta apua. Impulsiivinen käytös näkyi muun muassa rahapelikoneiden hakkaamisena, tuhansien eurojen seksipuhelinlaskuina ja viikkokausien karkumatkoina.

Yksinhoitajaäidin jaksamisen rajat tulivat vastaan, ja 12-vuotias poika sijoitettiin lastenkoti Vanamoon.

Mitään kodinomaista Törrö ei Vanamosta löytänyt. Ison kaksikerroksisen talon yläkerrasta löytyivät siniisiin ja punaisiin jaetut asuinhuoneet. Alakerrassa oli oleskelutila, keittiö ja pieni liikuntatila. Törrö muistaa Vanamosta hyvät hoitajat, joista erityisesti mieleen on jäänyt urheilemaan kannustanut **Loimusalon Kari**. Harrastukset ovat yksi tapa, joilla arjesta lastenkodeissa pyritään tekemään mahdollisimman kodinomaista, turvallista ja kuntouttavaa.

– Urheilin niin paljon kuin vain pystyin ja sain. Se oli paineenpurkuventtiili silloin ja on ollut läpi

PITKÄ MATKA VAHVAKSI

Lastenkodista koulukotiin ja aikuisena vankilaan. Kuusi vuotta sitten kuiville päässyt Mika Törrö joutui pitkään olemaan liian vahva, mutta nyt hän on Suomen vahvin mies.

teksti JANNE ITKONEN kuvat ILKKA KOSKI

Mika Törrö elää päivän kerrallaan raittiina 17 vuoden päihdehelvetin jälkeen. – En halua kokea sitä tuskaa ja epätoivoa enää uudestaan.

Menneisyys eri laitoksissa näkyi myös Mika Törrön aloittaessa voimamiesuransa. – Ajattelin ensin, että kaikki tuodaan minulle valmiina.

elämän. Mutta eihän se kaikkea pahaa oloa vie pois, urheilla ei voi 24/7, Törrö naurahtaa.

Normaali koulunkäynti osoittautui Törrölle mahdottomaksi. Törrön kouluvuosi alkoi ja päättyi samana päivänä elokuussa.

– Auoin siellä päätäni, opettaja sanoi että ei tarvitse tulla tänne enää. Jouduin käymään kouluun sitten yksinään Vanamossa. Eihän sekään hyvä vaihtoehto ollut.

Koulunkäyntiongelmien lisäksi jatkuivat myös raivokohtaukset, joita Vanamon ohjaajat joutuivat taltuttamaan muun muassa maton sisään käärिमällä. 191-senttinen miehenalku oli melkoinen pideltävä, niinpä hänet siirrettiin puolentoista vuoden jälkeen lastenkodista Kuopion Alavan sairaalan psykiatriselle osastolle, jossa raivokohtaukset taltutettiin putkaan laittamalla.

Kuopiossa tehtiin päätös, että vasta 14-vuotias Törrö on syytä siirtää koulukotiin, joiden asukkaat olivat pääsääntöisesti 16–18-vuotiaita. Törrö arvelee lastensuojelun tehneen päätöksen koulukotiin laittamisesta ja äitinsä sen mahdollisesti

vastentahtoisesti hyväksyneen. Päätöksen taustoja hän ei tarkemmin tunne, eivätkä ne häntä aikanaan kiinnostaneetkaan.

– Mutta äitiähän mä syytin niistä kaikista. Totta kai mulla tuli hylkäämiskokemus siitä. Ja vuosia myöhemminkin muistutin sitä vittumaisella sävyllä, että ”laitoit mut laitokseen”.

Metsolan perhecodissa Muhoksella asuttiin kahdessa rivitalossa. Toisessa asuivat perhecodin yrittäjät ja toisessa nuoret. Huoneita oli kuusi, joissa muutamassa oli kaksi nuorta. Lisäksi oli pieni punttisali, olohuone ja keittiö.

– Ensimmäiset kokemukset olivat aika ahdistavia. Jännitti ja pelotti, mihin sitä on tullut ja mitä täällä tapahtuu, Törrö kuvailee.

Pelot kävivät toteen hyvin nopeasti. Huonekaveri jätti Törrön rauhaan, mutta muut nuoret alkoivat välittömästi koulua häntä talon tavoille. Tämä alkoi ensimmäisenä saunapäivänä. Pukuhuoneeseen mentiin ilman ohjaajia ja siellä Tör-

röön käytiin välittömästi porukalla käsiksi. Pahoinpitely toistui jokaisella saunareissulla. Iskuja niihin vartalonkohtiin, jotka päiväsaikaan ovat vaatteiden peitossa.

– Siellä vallitsi pelon ja väkivallan ilmapiiri, jossa ei oikein koskaan tiennyt, mitä uskaltaa sanoa ja mitä pitäisi tehdä.

Vaihtoehtoina oli joko murtua tai kestää iskut ja henkinen väkivalta. Törrö kesti ja nousi lopulta asemaan, jossa ei tarvinnut enää pelätä turpiinsa saamista. Väkivallasta huolimatta koulukoti tarjosi Mika Törrön elämään kaivattua järjestystä. Ohjaajista itse koulukotitaustainen **Reke** oli ensimmäinen auktoriteetti, jota Törrö kertoo pelänneensä. Reke kannusti Mikaa urheilussa. Metsolassa Törrö sai peruskoulun ja ammattikoulun ravitsemustyöntekijälinjan räpiköityä läpi.

– Sanotaan rehellisesti, että ennemmin olin siellä ne neljä vuotta kuin siviilissä, missä en osannut käyttäytyä yhtään. En usko, että olisin pystynyt Joensuussa käymään koulua ollenkaan.

Kotilomilla Joensuussa viinanjuonti lähti aina käsistä. Toden teolla niin kävi sen jälkeen, kun Törrö palasi kaupunkiin 18-vuotiaana. Vuosi sen jälkeen hän oli jo ensimmäistä kertaa vankilassa.

Seuvaavan 17 vuoden ajan Mika Törrön ajatuksiin ei mahtunut kuin yksi asia: päihteet. Niihin Törrö pakeni pelkojaan ja pahaa oloaan ja kaikki kelpasi: alkoholi, lääkkeet, kannabis, amfetamiini, subutex.

Päihteiden mukana tulivat myös raa'at väkivaltarikokset. 22-vuotiaana Törrö puukotti ryppyriitakumppaniaan rintaan ja sai teosta kolmen ja puolen vuoden tuomion. Pian vapautumisensa jälkeen hän oli mukana julmassa pahoinpitelyssä, jonka uhria kidutettiin joukolla yli vuorokauden ajan. Tästä ja muista rikoksista tuli kuuden ja puolen vuoden tuomio. Hyvää tuuria käy kiittäminen siitä, että Törröllä ei ole yhdenkään

ihmisen henkeä kontollaan. Jos olisi, selviytymistarinarakin olisi saattanut jäädä kirjoittamatta.

– Kyllä se olisi ollut vaikeampi kantaa ja voinut muuttaa jotain vieläkin pahemmaksi.

Pitkät vankilatuomiot luultavasti pelastivat Törrön hengen. Säännöllinen ruoka, treenaaminen ja urheilu täyttivät tylsät päivät, päihteitä oli tarjolla vain rajallisesti. Vankilan porteista ulos kuljettuaan hän löysi kuitenkin joka kerta itsensä nopeasti samasta puolesta Joensuun keskustassa pullo kädessään ja huumepeikki hihassaan.

– Niin surulliselta kuin se kuulostaakin, 11 vuotta vankilassa on pitänyt mut hengissä. Jos olisin 17 vuotta juonut ja narkannut joka päivä, olisi käynyt huomommin.

Viimeisen kerran Mika Törrö lähti vankilaan 19. helmikuuta 2015. Ennen poliisi-autoon nousemistaan hän joi elämänsä viimeisen oluen. Viisi päihteidentäyttämää vuotta siviilissä oli ajanut hänet pohjalle.

– Välillä vaan toivoi, että ei enää heräisi siihen.

Törrö pysytteli ensimmäistä kertaa vankilassa selvinpäin, hakeutui ja pääsi koevapauteen päihdekuntoutusta tarjoavaan Joensuun Helppiin.

Tuo päätös oli hänen elämänsä paras. Helpistä Törrö löysi viimein sellaisen tuetun yhteisön, jol-

laista hän olisi tarvinnut heti koulukodin jälkeen.

Muiden päihdetaustaisten esimerkki vahvisti omaa, vielä haurasta uskoa raittiuden säilymiseen. Koevapauden jälkeen hän jatkoi Helpin keittiössä tuetussa työtoiminnassa. Puolentoista vuoden aikana

yksinkertaisten rutiinien, rajatun vastuun ja vertaistukiryhmien avulla Törrö saatiin uskomaan omaan raittiuteensa ja itseensä.

Törrö löysi Helpistä raittiuden lisäksi myös uuden uran. Strongman Champions Leaguen toinen perustaja **Ilkka Kinnunen** näki 37-vuotiaassa Törrössä voimamiehen. Törrö tarttui haasteeseen ja kilpaili ensimmäistä kertaa lajissa vappuna 2017. Seuraavana vuonna hän voitti ensimmäisen kolmesta perättäisestä Suomen vahvin mies -tittelistään.

– Kilpailemista jatkan varmaan vielä seitsemänkymppisenä, jos paikat kestää. Onneksi noita erilaisia sarjoja riittää, Törrö naurahtaa.

Tulevaisuuden unelmia Törrön on edelleen vaikea nimetä. 35 vuotta hän eli ilman unelmia ja nyt hän kokee saavuttaneensa jo paljon enemmän kuin mitä olisi synkimpinä hetkinään voinut unelmoida.

Jopa kansainvälisiä kilpailuja kovemmmaksi jutuksi hän itse nostaa vuoden alussa aloittamansa liikuntaneuvojan opinnot Itä-Suomen liikuntaopistolla. 41-vuotiaana hän opiskelee ensimmäistä kertaa jotain omasta halustaan, ei pakosta. Yksi pieni unelma Törröltä löytyy.

– Olisihan se kiva, jos jossain vaiheessa olisi omakotitalo ja siinä oma piha. Ja joku, jonka kanssa sitä taloa asua ja pihaa laittaa.

Ison osan elämästään päihtyneenä, eristyksissä ja yksin viettäneelle miehelle läheisyyden ja rakkauden vastaanottaminen ei ole ollut helppoa. Vastikään eroon päättynyt seurustelusuhte antaa kuitenkin uskoa, että tuonkin unelman on vielä mahdollista toteutua. ●

Mika Törrö

- **Synty:** 1979 Imatralla.
- **Asuu:** Kontiolahdella.
- **Perhe:** 16-vuotias tytär.
- **Mistä tunnetaan:** Suomen vahvin mies 2018, 2019 ja 2020. Ennen voimailu-uraa pitkä päihde- ja vankilakierre.
- **Ajankohtaista:** Elämäkerta *Härkä – Vangista vahvimaksi* (Docendo).